Nordea

Lakivaliokunnalle

Viite: HE 230/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle kuluttajaluottosopimuksia ja eräitä muita kuluttajasopimuksia koskevien säännösten muuttamisesta

Nordea Bank Oyj:n ja Nordea Rahoitus Suomi Oy:n lausunto:

Nordea kiittää lausuntopyynnöstänne 28.11.2018 koskien hallituksen esitystä eduskunnalle kuluttajaluottosopimuksia ja eräitä muita kuluttajasopimuksia koskevien säännösten muuttamisesta (HE 230/2018 vp). Lausuntonamme esitämme seuraavaa:

Pidämme hyvänä oikeusministeriön tavoitetta vähentää ylivelkaantumista. Tuemme kalleimpien kuluttajaluottojen, kuten pikaluottojen, aiheuttamien velkaongelmien sääntelyn tiukentamista, koska se tukee esitettyä tavoitetta. Toivomme, että lakiesitys kohdistuu juuri ongelmakohtiin, eikä jäykistäisi tarpeettomasti kohtuuhintaisia luottoja tarjoavien luotonantajien toimintaa. Nyt lakiehdotus käsittelee samalla tavalla pikaluottoa, vakuudellista luottoa sekä kansainvälisiä maksutapahtumia mahdollistavia kortteja, joissa kuluttaja ei välttämättä edes käytä korollista luottoa, eikä huomioi eri luottotyyppien ominaispiirteitä. Keinoja harkittaessa on huomioitava, että erityyppisiä ongelmia aiheuttavien pikaluottojen osuus kaikista kuluttajaluotoista on pieni. Samalla ne kuitenkin aiheuttavat suhteettoman paljon velkomustuomioita ja maksuvaikeuksia. Tämän vuoksi esitämme vielä harkittavaksi seuraavia keskeisiä muutosehdotuksia:

1. Ehdotamme, että esinevakuudelliset kuluttajaluotot ovat hintasäätelyn (ehdotettu KSL 7:17a §) ulkopuolella. Finanssivalvonta valvoo pankkeja ja pankkisidonnaisia rahoitusyhtiöitä, jotka myöntävät vakuudellisia, kohtuuhintaisia lainoja kuluttajille suuriin hankintoihin. Vakuudellisissa luotoissa on alhaisempi marginaali, koska asiakkaan riittävän maksukyvyn lisäksi myös vakuus turvaa luoton takaisinmaksua. Tuoton ja riskin välinen suhde otetaan huomioon yksittäisten luottotuotteiden hinnoittelussa. Vakuudelliseen luottoon liittyy myös kustannuksia, joita vakuudettomissa luotoissa ei ole, eikä sääntelyn ulottaminen ja kulujen kattaminen marginaalia kasvattamalla ole vakuudellisten luottojen osalta kuluttajan edun mukaista. Luottokustannuskatto on mielestämme arvioitu sopivaksi vakuudettomille luotoille. Lisäksi vakuudellisista luotoista tulee vain 0,2% maksuhäiriömerkinnöistä (Liite 1).

> Esim. ehdotuksen mukaan 150 euron vuotuiseen luottokustannuskattoon laskettaisiin myös vakuudeksi tulevan kiinteistön arvioinnista kiinteistönarvioitsijalle maksettavat palkkiot (tyypillisesti 50 eurosta satoihin euroihin), jotka nykyisin tyypillisesti veloitetaan erikseen tai osana järjestelypalkkiota sekä maanmittauslaitokselle maksettavat palkkiot sähköisten panttikirjojen vahvistamisesta (35 euroa / panttikirja) tai siirrosta takaisin asiakkaalle (17 euroa / panttikirja).

Nykyisin vakuudellisen luoton ottava kuluttaja korvaa pankille vakuusjärjestelystä aiheutuvat kustannukset. Jos esinevakuudelliset luotot tulevat hintasäätelyn piiriin, on mahdollista, että nämä vakuudellisiin luottoihin liittyvät kustannukset tulevat kaikkien luotonottajien maksettaviksi korotettujen hintojen muodossa. Ehdotettu vakuusjärjestelyistä aiheutuvien kulujen jaksottaminen useammalle vuodelle voi pahimmillaan hämärtää kuluttajan ymmärrystä luoton ottamisesta aiheutuvien kustannusten määrästä.

Mikäli esinevakuudellisia luottoja ei kuitenkaan kokonaisuudessaan jätetä soveltamisalan ulkopuolelle, tavoitteiden saavuttamisen kannalta tulisi olla riittävää, että hintasääntely koskee vain sellaisia esinevakuudellisia luottoja, joiden pituus on alle kolme kuukautta.

2. Ehdotamme, että luottokustannuskaton laskennassa käytettävää luottokustannusmääritelmää selkeytetään. Määritelmän selkeyttämistä tarvitaan varsinkin luottokorttien ja vakuudellisten luottojen

Nordea

osalta, mikäli ne ovat soveltamisalan piirissä. Näitä luottoja tarjoavat erityisesti pankit ja niiden omistamat rahoitusyhtiöt, jotka ovat yhteiskunnassamme tärkeässä roolissa kustannustehokkaiden maksutapojen kehittäjinä. Esityksessä kaikkiin luottoihin sovelletaan luottokustannuskaton laskemisessa samaa luottokustannusmääritelmää; määritelmä sisältää kaikki kuluttajalta tosiasiassa perittävät kustannukset. Nordean luottokorttiluotoista kuitenkin vain 0,07% menee perintään kuukaudessa.

> Esim. luottokorteissa on paljon ominaisuuksia ja palveluita, joiden käytöstä kuluttaja itse päättää, kuten kortin käyttäminen eri valuutoissa ulkomailla ja automaattinostot kotimaassa. Osa kustannuksista liittyy kuluttajan huolimattomuuteen: uuden PIN-tunnusluvun ja kortin tilaaminen hukatun tilalle tai kortin löytö- ja poisottopalkkion maksaminen väärinkäytösten estämiseksi.

Määritelmän selkeyttäminen on kaikkien toimijoiden kannalta tärkeää, jotta luotonantajat, valvovat viranomaiset ja tuomioistuimet tulkitsevat luottokustannusta samalla tavalla ja lain tavoitteet saavutetaan. Jotta erilaisten luottojen ominaisuudet ja kuluttajalle tarjottavat palvelut tulevat huomioiduksi ehdotamme, että hintasääntelyn ulkopuolelle jätettäisiin:

i) kaikkien luottojen osalta ne kulut, jotka syntyvät asiakkaan huolimattomuudesta tai asiakkaan omasta toiminnasta. Nämä eivät liittyisi luoton käyttöön. Tällaisia ovat esimerkiksi eri dokumenttien, kuten saldotodistuksen, tilaaminen.
ii) luottokorttien osalta ne kulut, jotka tulevat maksettavaksi kaikkien maksukorttien käyttäjille riippumatta siitä, käytetäänkö pankki- vai luottokorttiominaisuutta. Esim. nosto automaatilta.
iii) vakuudellisten luottojen osalta vakuuksien perustamisesta, hallinnoimisesta tai vapauttamisesta kolmansille osapuolille maksettavia palkkioita ei tulisi laskea mukaan luottokustannusmääritelmään.

Ehdotuksemme ovat myös kuluttajien etujen mukaisia. Kustannusten aiheuttaja maksaa itse aiheuttamansa kustannukset, eivätkä muut kuluttajat marginaalin muodossa. Tämä lisää kustannusläpinäkyvyyttä ja estää palveluiden jäykistymistä.

3. Ehdotamme, että lainsäädäntö tulisi voimaan samaan aikaan kuin oikeusrekisterikeskukselle eli 1.1.2020 ja maksupalvelulain alaisten tuotteiden osalta 30.6.2020. Ymmärrämme, että lakiehdotuksen tavoitteiden saavuttamiseksi sen toivotaan tulevan voimaan mahdollisimman nopeasti. Ehdotettu aikataulu on kuitenkin varsin haasteellinen, varsinkin vakuudellisia luottoja ja luottokortteja myöntäville toimijoille, eikä se valitettavasti huomioi eri toimijoiden tarjoamien tuotteiden moninaisuutta ja kompleksisuutta. Kansainvälisiin maksujärjestelmiin liitettyinä olevien korttiluottojen tulisi saada pidemmän aikaa järjestelmien kehittämiseksi. Katsomme, että myös yksityisten toimijoiden tulisi saada sama siirtymäaika kuin esimerkiksi tuomioistuimet järjestelmämuutoksia varten.

> Esim. Nordealla on noin 450 tuotetta, jotka ovat ehdotetun säännöksen piirissä. Muutokset vaikuttaisivat noin 35 järjestelmään. Kysymyksessä on siis laajuudeltaan erittäin merkittävä IT-kehitystyö. Vastaavanlaisia muutoksia ei ole aiemmin tehty IT-järjestelmiin.

Näiden muutosehdotusten lisäksi haluamme vielä todeta, että lainsäädännön vaikuttavuus on hyvin pitkälti kiinni valvonnan järjestämisestä. Pidämmekin tärkeänä, että kaikki luottoja myöntävät yritykset siirretään yhteisen ja tehokkaan valvonnan piiriin. Asian valmistelua olisi hyvä jatkaa valtiovarainministeriön alaisen Kotitalouksien velkaantumista rajoittavat makrovakauden valvontavälineet -työryhmän puitteissa.

Helsinki 4.12.2018

Jari Kivihuhta
Toimitusjohtaja
Nordea Rahoitus Suomi Oy

Leena Villman-Hurri
Head of General Banking Law FI
Nordea Bank Oyj

Liite 1:

Millaisista saatavista häiriöt tulevat?

asiakastieto + UC

